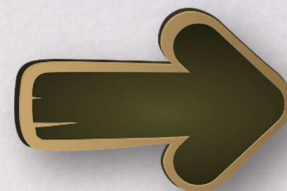

Beleid VANG

Van Afval naar Grondstof

2022 - 2030

Gemeente Oude IJsselstreek

REduce.
use
cycle.
peat.

Status: definitief
Datum: 31 mei 2022

Inhoudsopgave

Samenvatting	1
1. Inleiding.....	3
2. Visie	4
2.1 Duurzame samenleving en circulaire economie.....	4
2.2 Duurzaam afvalbeheer	4
2.3 We doen het samen	4
2.4 Ambities VANG	4
2.5 Uitgangspunten	5
3. Resultaten participatie.....	7
3.1 Meepraatsessies	7
3.2 Oude IJsselstreek Spreekt	8
3.3 Straatgesprekken	9
4. Maatregelenpakket	11
4.1 Invoeren tarief voor per keer aanbieden van restafval.....	14
4.2 Verhogen service voor grondstoffen.....	17
4.3 Voorlichting en educatie	21
4.4 Toezicht en controle	23
4.5 Afvalpreventie	25
4.6 Regie	27
5. Planning	28
6. Kosten en dekking beleid VANG.....	29
6.1 Kosten.....	29
6.2 Dekking	31

Samenvatting

Oude IJsselstreek werkt aan de transitie naar een circulaire economie, een samenleving zonder afval. In dit beleidsplan VANG (VANG = Van Afval naar Grondstof) beschrijven we op welke manier we onze verantwoordelijkheid als lokale overheid invullen en welke maatregelen we inzetten om bij te dragen aan een afvalloze toekomst. Voor volledige circulariteit zijn ook inspanningen nodig van andere overheids-lagen en van ketenpartners zoals ontwerpers, producenten, detailhandel, consumenten, inzamelaars en recyclers.

Ambities VANG

Op 24 juni 2021 heeft de gemeenteraad het Ambitiedocument VANG-beleid 2022-2030 vastgesteld met deze ambities:

Milieu - We verminderen de hoeveelheid grof en fijn restafval van 116 kilogram per inwoner nu naar 50 kilogram in 2025. In 2030 willen we deze verder verlagen tot 25 kilogram en in 2050 bestaat er geen restafval meer (circulaire economie).

Kosten - We streven naar beheersbare en marktconforme kosten voor het afvalbeheer en we behouden het principe 'de vervuiler betaalt'.

Service - We verhogen onze dienstverlening voor de schone grondstoffen en beperken onze dienstver-lening voor het restafval. We vinden het belangrijk dat de meeste inwoners (zeer) tevreden blijven over de manier waarop de grondstoffen worden ingezameld. Waar nodig passen we maatwerk toe om onze inwoners te ontzorgen.

Maatregelenpakket

Voor het behalen van deze ambities is een wezenlijk nieuwe strategie nodig. Hiervoor hebben we een samenhangend en integraal maatregelenpakket uitgewerkt. Een participatietraject is uitgevoerd be-staande uit meepraatsessies, een inwonersonderzoek onder Oude IJsselstreek Spreekt en straatge-sprekken. Voordat we de maatregelen verder hebben uitgewerkt, zijn acht scenario's onderzocht en ge-toetst aan het Ambitiedocument. Vervolgens is de balans gezocht tussen de input die inwoners ons meegaven en de verwachte effecten op de afvaldriehoek (milieu, service en kosten). In de afweging zijn de ervaringen en effectieve voorbeelden van andere gemeenten nadrukkelijk betrokken.

Met deze maatregelen verwachten we de milieuambitie van 50 kilogram restafval per inwoner in 2025 te behalen. Na die periode evalueren we het beleid en sturen we - indien nodig - bij om de milieuambitie van 25 kilogram restafval in 2030 te behalen.

Samenvatting maatregelenpakket

1. **Invoeren tarief voor per keer aanbieden van restafval**
 - a. Uitwerken vast tarief en tarief voor restafval per keer
 - b. Uitwerken regelingen om specifieke groepen inwoners te faciliteren
 - c. Uitvoeren communicatiecampagne
 - d. Aanpakken extra vervuiling
2. **Verhogen service voor grondstoffen**
 - a. Containers voor gft+e in zomer elke week legen en in winter één keer per vier weken
 - b. Invoeren brengmogelijkheid snoeiafval naar gemeentewerf in voor- en najaar
 - c. Containers voor PBD elke drie weken legen
 - d. Invoeren gescheiden inzameling gft+e bij gestapelde bouw
 - e. Plaatsen extra containers voor PBD en papier/karton bij gestapelde bouw
3. **Voorlichting en educatie**
 - a. Uitvoeren structurele voorlichtingscampagnes
 - b. Uitvoeren afvalvrije projecten op scholen
 - c. Aanstellen tweede afvalcoach
4. **Toezicht en controle**
 - a. Tijdelijk uitbreiden handhavingscapaciteit rondom invoering tarief
5. **Afvalpreventie**
 - a. Promoten verminderen voedselverspilling
 - b. Het goede voorbeeld geven als gemeente
 - c. Promoten afvalpreventie rondom jaarlijks thema
 - d. Promoten gebruik wasbare luiers
 - e. Verbieden ongeadresseerde folders
6. **Regie**
 - a. Tussentijds evalueren VANG-beleid
 - b. Samenwerken met ketenpartners (ketenregie)

Kosten

De uitvoering van deze maatregelen zorgt voor extra kosten, zowel eenmalig als structureel. Deze kosten worden grotendeels opgevangen doordat er minder restafval tegen hoge kosten verbrand hoeft te worden en er meer opbrengsten voor waardevolle grondstoffen zijn.

Een verhoging van de afvalstoffenheffing is echter noodzakelijk om de kosten volledig te dekken.

1. Inleiding

Op 24 juni 2021 heeft de gemeenteraad het *Ambitiedocument VANG-beleid 2022-2030* vastgesteld. VANG staat voor Van Afval naar Grondstof. Hierin zijn de ambities en uitgangspunten voor het nieuwe VANG-beleid beschreven. Om de ambities voor de aankomende beleidsperiode te realiseren is een nieuwe strategie nodig. Om een circulaire economie in 2050 en een toekomst zonder afval binnen handbereik te krijgen, is een echte omslag namelijk onmisbaar.

Dit beleidsplan VANG beschrijft hoe de gemeente Oude IJsselstreek wil omgaan met het inzamelen en verwerken van de grondstoffen en het restafval uit huishoudelijk afval en welke maatregelen we inzetten om bij te dragen aan een toekomst zonder afval. Bij het bepalen van geschikte maatregelen hebben we de mening van onze inwoners zorgvuldig betrokken.

Grof en 'gewoon' huishoudelijk afval

In maart 2021 heeft de gemeenteraad op hoofdlijnen beleid vastgesteld voor het aanbieden van grof huishoudelijk afval (GHA) zoals puin, hout, metalen, harde kunststoffen, grof groenafval, vloerbedekking, asbest en grote apparaten. De focus lag op het geven van bekendheid aan de samenwerking met het lokale kringloopbedrijf en aan alle verschillende afvalsoorten die daarnaartoe gebracht kunnen worden. Ook is er gekeken naar het registreren van de afvalstromen bij de particuliere brengpunten. Besloten is om op dit moment geen gemeentelijke milieustraat voor GHA in te richten en om de ophaalrondes voor grof groenafval (op afroep) te behouden. De doelen voor het 'gewone' huishoudelijk afval en het GHA overlappen elkaar en dat geldt ook voor de maatregelen om deze doelen te halen. Daarom is het beleid voor GHA geïntegreerd in voorliggende beleidsplan VANG.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk zijn de visie, ambities en uitgangspunten samengevat die in het Ambitiedocument VANG zijn vastgelegd. In hoofdstuk 3 zijn de resultaten van de drie fasen uit het participatieproces VANG beschreven: de meepraatsessies, het online onderzoek Oude IJsselstreek Spreekt en de straatgesprekken.

Vervolgens is in hoofdstuk 4 het maatregelpakket genoemd, waarmee we verwachten de ambities te realiseren. Deze maatregelen zijn onderverdeeld in een zestal thema's: het invoeren van een tarief voor restafval, het verbeteren van de service voor grondstoffen, voorlichting / educatie, toezicht / controle, afvalpreventie en regie.

In hoofdstuk 5 is een globale planning van de uitvoering van deze maatregelen weergegeven en tenslotte is in het laatste hoofdstuk een overzicht opgenomen van de kosten en opbrengsten van de voorgestelde strategie.

Geïnteresseerden die meer willen weten over de achtergronden van de in dit beleidsplan gemaakte keuzen, kunnen de losse bijlage 'VANG-beleid 2022-2030 Veelgestelde vragen & antwoorden' lezen. Tijdens het voortraject bleek dat regelmatig dezelfde vragen worden gesteld over het landelijke en gemeentelijke VANG-beleid, over het tariefsysteem, over afvalscheiding en over de overige gemaakte keuzen in het gemeentelijk beleid. Deze vragen zijn gebundeld en beantwoord in genoemde bijlage.

2. Visie

Onze visie op de transitie van afval naar grondstoffen is vastgelegd in het Ambitiedocument VANG. Hieronder is deze visie samengevat.

2.1 Duurzame samenleving en circulaire economie

De gemeente Oude IJsselstreek gaat voor een duurzame samenleving, die we kunnen doorgeven aan de generaties na ons. We willen ervoor zorgen dat mensen nu en in de toekomst gezond en veilig kunnen leven. We willen stoppen met roofbouw plegen op de leefomgeving en met het halen van grondstoffen uit de aarde. Wij zijn ervan overtuigd dat grondstoffen waardevol zijn en dat afval in de nabije toekomst niet meer bestaat. Daarom werken we aan de transitie naar een circulaire economie. We willen concrete, zichtbare stappen zetten om te vermijden dat nieuwe grondstoffen gedolven moeten worden.

Op deze manier geven we inhoud aan onze verantwoordelijkheid als lokale overheid. Voor volledige circulariteit zijn echter ook inspanningen nodig van andere overheidslagen en van ketenpartners zoals ontwerpers, producenten, detailhandel, consumenten, inzamelaars en recyclers

2.2 Duurzaam afvalbeheer

We voeren onze wettelijke zorgplicht ten aanzien van het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval zo effectief en efficiënt mogelijk uit. Ons uitgangspunt is duurzaam afvalbeheer. We zetten ons in om de berg aan 'echt' restafval te verkleinen en om alle mogelijkheden te benutten om op kwalitatief hoog niveau te recyclen.

2.3 We doen het samen

Om dit te bereiken, hebben we iedereen nodig. We werken samen met inwoners, maatschappelijke organisaties, het bedrijfsleven en de overheden in de regio. Ieders bijdrage is belangrijk. Waar we kansen zien nemen we het initiatief, we motiveren en, waar nodig, faciliteren we.

2.4 Ambities VANG

De ambities zijn bepaald op grond van de afvaldriehoek. De afvaldriehoek toont in één oogopslag de beïnvloedbare aspecten van het afvalbeleid: service (dienstverlening), milieu en kosten. De gemeente voert op al die aspecten regie met haar beleid. Op deze manier ontstaat een evenwicht tussen de wensen van inwoners, de financiële middelen en het milieurendement.

Ambities Milieu

We richten ons op het verder verlagen van de hoeveelheid fijn en grof restafval: van 116 kilogram per inwoner (2020) naar 50 kilogram per inwoner (2025). Daarna willen we de hoeveelheid restafval verder verlagen tot 25 kilogram (2030). In 2050 bestaat afval niet meer.

Onze doelen zijn:

- In 2025 ontstaat 50 kilogram restafval per inwoner per jaar*
- In 2030 ontstaat 25 kilogram restafval per inwoner per jaar
- In 2050 ontstaat 0 kilogram restafval per inwoner per jaar (circulaire economie)**

** De ambitie van het landelijke VANG-beleid gaat nog verder: 30 kilo per inwoner per jaar in 2025.*

*** Hiermee conformeren we ons aan het doel van het Rijksbrede programma circulaire economie om in 2050 volledig circulair te zijn. Het bereiken van volledige circulariteit is onder andere afhankelijk van landelijke ontwikkelingen en van de resultaten van de inspanningen van ketenpartners zoals rijksoverheid, ontwerpers, producenten, detailhandel, consumenten, inzamelaars en recyclers.*

Ambities kosten

- De kosten voor het afvalbeheer houden we beheersbaar en marktconform.
- Maatregelen uit het gemeentelijk VANG-beleid proberen we, waar mogelijk, te dekken uit de besparing van het verbranden van restafval en de hogere opbrengsten voor de recycling van grondstoffen. Aan deze ambitie uit het Ambitiedocument kunnen we niet helemaal voldoen; het bleek noodzakelijk om de afvalstoffenheffing te verhogen om de kosten voor het VANG-beleid te dekken. Daarnaast kunnen we niet voorkomen dat de kosten hoger worden als gevolg van autonome ontwikkelingen.
- We behouden het principe 'de vervuiler betaalt': mensen die meer restafval hebben en minder afval scheiden, betalen een hogere afvalstoffenheffing dan mensen met minder restafval. Voor mensen die noodzakelijkerwijs veel (bijvoorbeeld medisch) restafval produceren zorgen we voor maatwerk.

Ambities service

- We verhogen onze dienstverlening voor de schone grondstoffen (hiervan willen we zoveel mogelijk ontvangen);
- We beperken onze dienstverlening voor het ongescheiden restafval (hiervan willen we zo min mogelijk ontvangen).
- Daarbij vinden we het belangrijk dat de meeste inwoners (zeer) tevreden blijven over de manier waarop de grondstoffen worden ingezameld. Waar nodig passen we maatwerk toe om onze inwoners te ontzorgen bij het scheiden van afval en grondstoffen.

2.5 Uitgangspunten

Bij keuzes in de omgang met vraagstukken over het afvalbeheer, maken we gebruik van deze visie. In het Ambitiedocument waren onderstaande uitgangspunten vastgelegd, waaraan we met dit VANG-beleid voldoen:

- **We bepalen de nieuwe strategie met inwoners**
We hebben onze inwoners actief betrokken bij het bepalen van de nieuwe strategie die beschreven is in dit beleidsplan VANG.
- **We gebruiken voorbeelden van andere gemeenten**
We hoeven het wiel niet opnieuw uit te vinden: we maken gebruik van de ervaringen van andere gemeenten en van beproefde werkwijzen.
- **We leggen prioriteit bij het halen van grondstoffen uit het restafval**
We geven prioriteit aan de deelstromen die wat gewicht betreft nu het meest in het restafval zitten.

- **We willen een hoge kwaliteit van gescheiden deelstromen ophalen**
Hoogwaardig hergebruik van grondstoffen is essentieel in de circulaire economie. Vervuiling van gescheiden ingezamelde deelstromen gaan we tegen om ervoor te zorgen dat grondstoffen daadwerkelijk gerecycled worden. Dit doen we meer toezicht, voorlichting en goede ketenregie.
- **We gaan we door met het thuis apart houden van plastic verpakkingen, blik en drinkpakken (PBD)**
Bronscheiding van PBD heeft op dit moment de voorkeur boven nascheiding in weinig stedelijke gemeenten zoals Oude IJsselstreek. We blijven de ontwikkelingen op het gebied van nascheiding van PBD wel volgen.
- **Waar mogelijk helpen en motiveren we inwoners en passen we maatwerk toe**
We helpen mensen zo goed mogelijk bij het scheiden van hun grondstoffen en afval.
- **We zetten in op het voorkomen van afval (afvalpreventie)**
We willen onze inwoners motiveren om zo weinig mogelijk afval in huis te halen, omdat we het belangrijk vinden om bewust te consumeren en minder te verspillen.
- **We willen dat de voorzieningen op orde zijn**
Containers voor grondstoffen en afval zijn schoon, heel en veilig, de loopafstand naar de verzamelcontainers is niet te ver en de containers worden vaak genoeg geleegd.
- **We houden alleen toezicht en we handhaven alleen indien echt nodig**
We vinden het belangrijk dat onze inwoners de regels naleven. Daar zien we ook op toe. Streng handhaven past niet bij de cultuur van onze gemeente. Maar als het echt nodig is – bijvoorbeeld bij notoire afvaldumpers – delen we zeker boetes uit. We vinden het belangrijk dat onze inwoners de regels naleven. Daar zien we ook op toe. Onze manier van handhaven past bij de cultuur van onze gemeente, dat betekent bijvoorbeeld dat we voorlichting geven of waarschuwen en bij herhaling of bij excessen ook doorpakken. Hierbij sluiten we aan bij de vastgestelde handhavingsstrategie.

Aanvullend hierop, geven we - naar mogelijkheid en redelijkheid - invulling aan onderstaande uitgangspunten:

- **We betrekken inwoners bij de uitvoering van het afvalbeheer**
We consulteren de inwoners die hiermee te maken krijgen bij het invoeren van nieuwe maatregelen en onderhouden actief contact met inwonersorganisaties.
- **We faciliteren initiatieven die bijdragen aan de VANG-doelen**
Passend bij de benodigde kosten en personele inzet ondersteunen we initiatieven die ervoor zorgen dat we een stapje dichterbij de VANG-doelstellingen komen.
- **We vinden transparantie in de gehele keten belangrijk**
Met onze samenwerkingspartners maken we duidelijke afspraken over het geven van inzicht in de hele keten: van de inzameling en sortering tot de recycling en vermarkting van de materialen.
- **We creëren extra kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.**
Waar mogelijk bieden we in de dienstverlening die gepaard gaat met het inzamelen en sorteren van grondstoffen en afval kansen op (betaalde) banen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

3. Resultaten participatie

Essentieel voor een succesvol VANG-beleid is dat inwoners willen meewerken aan afvalscheiding. Door hen vooraf te consulteren, zijn inwoners straks ook beter gemotiveerd om het nieuwe beleid te steunen en dat verhoogt de kwaliteit van de uitvoering. In het Ambitiedocument gaven we aan dat we onze inwoners actief zouden betrekken bij het bepalen van de nieuwe strategie. Daarom hebben we in het voorstadium de tijd genomen om een zorgvuldig participatieproces te doorlopen. Inwoners die meededen kregen alle gelegenheid om ideeën en oplossingen aan te dragen voor problemen die zij ervaren met het scheiden van afval. Ook konden zij hun voorkeur uitspreken voor maatregelen die bijdragen aan de ambities. Bijkomend voordeel was dat elk contactmoment ons de kans bood om voorlichting en tips te geven over afvalscheiding. Dit draagt bij aan de bereidheid om afval apart te houden en te laten recycleren.

Aan de hand van de resultaten van de drie stappen in het participatietraject - meepraatsessies, onderzoek Oude IJsselstreek Spreekt en straatgesprekken – konden we vervolgens passende maatregelen selecteren, die (mede) gebaseerd zijn op de mening en input van onze inwoners.

3.1 Meepraatsessies

In oktober en november 2021 organiseerden we fysieke meepraatsessies op drie avonden. De aanwezigen dachten creatief en constructief met ons mee over de invulling van het nieuwe VANG-beleid. Ondanks herhaalde oproepen via de verschillende gemeentelijke kanalen, was de opkomst helaas laag met in totaal ongeveer 15 inwoners.

Resultaten

In alle sessies waren de deelnemers het met elkaar eens dat voorlichting ontzettend belangrijk is, zowel over de scheidingsregels als over nut/noodzaak van recycling. Dat begint al bij jeugd. Tijdens de opvoeding en op school moet er aandacht zijn voor afval. De gemeente kan helpen met bewustwording. Verder wordt de dienstverlening voor afvalscheiding in Oude IJsselstreek als goed ervaren, maar het kan op details verbeteren om het scheiden nog makkelijker te maken.

Het belonen voor goed scheiden kan op steun rekenen van de deelnemers. Opvallend is dat een aantal aanwezigen duidelijk aangaf dat de handhaving op verkeerd aanbiedgedrag van afval goed werkt en veel strenger mag. Ook werd er in alle sessies gesproken over de rol van supermarkten en fabrikanten in de vermindering van verpakkingsmaterialen en voorverpakte producten.

Het verslag is te vinden op de gemeentelijke website (www.oude-ijsselstreek.nl/vang).

3.2 Oude IJsselstreek Spreekt

Van 22 december 2021 tot 16 januari 2022 kon iedereen in een online onderzoek zijn/haar mening geven. Dit onderzoek gebeurde via een open link van het panel 'Oude IJsselstreek Spreekt'. In totaal vulden 877 inwoners de vragenlijst volledig in, waarvan 720 via het panel van Oude IJsselstreek Spreekt en 157 mensen via de open link die gedeeld was via de gemeentelijke kanalen. De betrouwbaarheid is met 95% hoog en dat geldt ook voor de nauwkeurigheid: met een foutmarge van 3,27% kunnen uitspraken worden gedaan over alle inwoners van de gemeente Oude IJsselstreek. De resultaten zijn gewogen naar leeftijd. Hiermee zijn de resultaten gecorrigeerd om de mogelijke invloed van de niet geheel representatieve steekproef weg te nemen.

Resultaten

Dit zijn de belangrijkste resultaten van het onderzoek:

- **De tevredenheid over de afvalinzameling is groot.**
 - Het meest tevreden zijn respondenten over papier/karton en gft+e (groente-, fruit- en tuinafval + etensresten): 89% is (zeer) tevreden over manier waarop papier/karton kan worden aangeboden en 87% over gft+e.
 - De minste tevredenheid is er over de inzameling van kleine apparaten (39% is (zeer) tevreden), klein chemisch afval (34%), vet/olie (31%) en bouw- en sloofafval (20%).
- **Er is animo voor het 's zomers wekelijks ophalen van gft+e.**
Van de respondenten die gebruik maken van een eigen container voor gft+e geeft 32% aan dat het zou helpen dit afval beter te scheiden als dit afval 's zomers wekelijks wordt opgehaald.
- **Snoei- en tuinafval en bladeren zou door een deel beter worden gescheiden als het naar korven in de buurt gebracht kan worden.**
- Ruim een kwart geeft aan het snoei- en tuinafval graag naar korven op vaste plekken in de buurt te kunnen brengen en 6% wil dat het vaker wordt opgehaald dan de huidige vier ophaalrondes. **PBD¹ wordt beter gescheiden als respondenten beter weten wat wel/niet bij het PBD hoort of oranje container vaker wordt geleegd.**
Van de respondenten die gebruik maken van een eigen container voor PBD is 19% voorstander van het elke drie weken legen, 17% is voor het tweewekelijks legen van de container. Daarnaast zou het 22% van de respondenten helpen als ze (nog) beter zouden weten wat wel/niet bij het PBD hoort.
- **Het brengen van klein chemisch afval naar een vast brengpunt of betere communicatie rondom de standplaats van de chemokar zorgt voor het beter scheiden van dit afval.**
- Respondenten willen **kleine elektrische apparaten naar vast brengpunt** kunnen brengen.
- **Bestaan van rode containers van Sopoij bij velen niet bekend.** Bijna driekwart (72%) van de respondenten wist niet van het bestaan van de rode containers van Sopoij.
- **Helpt zou puin beter scheiden als ze niet apart hoeven te betalen.**
Respondenten zouden puin beter scheiden indien ze daarvoor niet apart zouden hoeven te betalen. Daarnaast zou 12% dit beter doen als ze weten waar het puin naar toe gebracht moet worden.
- **Het merendeel (59%) is voorstander van één keer per vier weken legen van grijze container voor restafval.**
- **Er zijn veel voorstanders voor minder betalen bij goed scheiden afval.**
Ruim tweederde vindt het wel zo eerlijk dat iemand minder hoeft te betalen als hij/zij het afval goed scheidt. Nagenoeg een vergelijkbare groep vindt het wel zo eerlijk dat alle inwoners samen minder hoeven te betalen als het afval in de gehele gemeente goed wordt gescheiden.
- **Verschil in tarief tussen grote en kleine container voor helpt geen reden afval beter te scheiden.**

¹ PBD staat voor plastic verpakkingen, blik en drinkpakken. Veel gemeenten hebben gekozen voor de term PMD, waarbij de 'M' staat voor Metaal. Dit kan echter verwarring oproepen, zodat inwoners naast de metalen verpakkingen ook metalen voorwerpen in de container voor verpakkingen doen. Dit mag echter niet in deze container, maar hoort bij het grof huishoudelijk afval.

- **De huidige manier van betalen voor restafval heeft de voorkeur bij 66%:** zij willen kunnen kiezen tussen een kleine of grote container met een lager vast tarief voor de kleine container. Verder geeft 27% er de voorkeur aan om een tarief te betalen dat afhankelijk is van het aantal keer dat zij de container aan de straat zetten en wil 11% geen verschil in het tarief van een kleine of grote container. Tenslotte geeft 10% de voorkeur aan een tarief dat afhankelijk is van het gewicht van het restafval.
- **Bijna alle respondenten (91%) zijn bereid om hun afval zo aanbieden zodat het beter gerecycled kan worden.** Ze weten waar zij het gescheiden afval kunnen aanbieden of inleveren en waar zij de regels voor scheiden van afval kunnen vinden.
- **Informatie over het scheiden van afval en afvalinzameling wordt met name gezocht op de site van de gemeente en mijnafvalwijzer.nl.**
- De gemeente Oude IJsselstreek kan het scheiden van afval stimuleren door het **financieel aantrekkelijker te maken en meer voorlichting te geven.**
- Daarnaast kan de gemeente volgens 50% een **verbod invoeren op verspreiding van ongeadresseerde folders en volgens 49% herbruikbare verpakkingen promoten.**
- In de antwoorden die gegeven zijn bij de open vragen, wordt vaak opgemerkt **dat fabrikanten en winkels hun verantwoordelijkheid zouden moeten nemen** voor minder en beter recyclebare verpakkingen.

Specifieke bevindingen over maatregelen zijn terug te vinden bij de uitwerking van de maatregelen in Hoofdstuk 4. Het rapport staat op de gemeentelijke website (www.oude-ijsselstreek.nl/vang).

3.3 Straatgesprekken

Op 11 en 12 februari 2022 spraken vijf medewerkers van de gemeente op straat met 69 voorbijgangers. Hiervoor hebben we gekozen om zoveel mogelijk inwoners te kunnen bereiken die normaal gesproken minder zichtbaar en hoorbaar zijn. De straatgesprekken vonden plaats op vier locaties waar veel mensen voorbij komen: op vrijdagmiddag bij de weekmarkten in Varsseveld en Terborg en op zaterdag bij de Gamma en De Blenk in Ulft. Om de aandacht te trekken, stond één team met de Proatbus en een ander team met de tent. Elk team bestond uit twee of drie medewerkers van de gemeente.

Resultaten

Veel geïnterviewden vertelden dat het prima gaat met de afvalinzameling in Oude IJsselstreek, waarbij enkelen aangaven dat de overlast door zwerfafval en hondenpoep is toegenomen. Verder merkten we over het algemeen een positieve houding om afval op de correcte manier te scheiden.

Meer voorlichting en educatie en meer controleren

De meest genoemde ideeën om de afvalscheiding te verbeteren zijn meer structurele voorlichting en educatie en het uitdelen van boetes na controles. Wat betreft de voorlichting is meerdere malen ter sprake gekomen om heel duidelijk uit te leggen wat er gebeurt nadat het afval gescheiden is aangeboden of ingeleverd (het recycleproces). Veel mensen denken dat alles toch nog op 1 hoop terecht komt.

PBD vaker legen en scheidingsregels duidelijker uitleggen

Veel geïnterviewden hebben de ervaring dat hun container voor verpakkingen van PBD snel vol zit. Regelmatig werd gesuggereerd om deze container vaker te legen. Veel mensen gaven aan dat het voor hen lang niet altijd duidelijk is wat wel en niet bij het PBD hoort.

Ook tijdens de gesprekken op straat is veelvuldig de oproep gedaan om als gemeente een actieve rol te pakken en het afvalprobleem bij de bron aan te pakken: bij de fabrikanten en winkels.

Gft+e: ook in gestapelde bouw en vaker ophalen in de zomer

Veel geïnterviewden gaven aan dat gft+e (groente-, fruit- en tuinafval + etensresten) in de zomer vaker mag worden opgehaald om de overlast door stank en ongedierte te verminderen. In ruil daarvoor gaven verschillende mensen aan dat de groene container in de winter best minder vaak mag worden geleegd. Verschillende mensen gaven aan dat het snoeiafval vaker mag worden opgehaald.

We spraken ook enkele inwoners die in gestapelde bouw wonen, die uit zichzelf vroegen naar de mogelijkheid om gft+e te scheiden. Met 'gestapelde bouw' worden woningen aangeduid die naast en boven elkaar liggen, waarbij (meestal) geen tuin aanwezig is.

Tariefsysteem

Het invoeren van een tariefsysteem noemden velen een 'goed idee' en er kwamen weinig negatieve reacties op. Als het om betalen per keer gaat tenminste; bij betalen op gewicht is er angst dat andere mensen afval in hun container gooien waardoor ze voor de kosten opdraaien. De goede afvalscheiders vinden het een eerlijk systeem. We spraken ook met voorbijgangers die niet in Oude IJsselstreek wonen, maar in een gemeente met een tariefsysteem. Zij waren best positief over een tariefsysteem. Er was vooral enthousiasme om geld terug te krijgen bij weinig aanbiedingen van restafval.

4. Maatregelenpakket

We willen ervoor zorgen dat waardevolle grondstoffen de keten niet meer verlaten, zodat zoveel mogelijk afval opnieuw is te gebruiken als grondstof voor nieuwe producten en materialen. Op dit moment wordt per persoon per jaar nog 116 kilogram grof en fijn afval van huishoudens afgedankt als restafval. Deze hoeveelheid afval wordt in een verbrandingsoven vernietigd. Als dit apart was gehouden en gescheiden zou zijn ingeleverd door inwoners, dan zou een groot deel hiervan opnieuw te gebruiken zijn geweest voor nieuwe producten en materialen.

Er valt dus nog veel te winnen voordat we in 2050 een economie hebben bereikt die volledig circulair is. De strategie die we hiervoor gekozen hebben, hoe we tot deze keuze zijn gekomen en wat inwoners gaan merken is beschreven in dit hoofdstuk.

Omslag nodig

Voor de transitie naar een circulaire economie is een wezenlijk nieuwe strategie nodig. Binnen het huidige inzamelsysteem zijn nog enkele verbeteringen mogelijk, maar om een afvalloze toekomst in zicht te krijgen moet een grote stap worden gezet.

In 2017 zijn in Oude IJsselstreek de containers voor papier/karton en verpakkingen van PBD geïntroduceerd en werd het jaarbedrag voor de grote container voor restafval hoger dan voor de kleine container. Deze maatregelen zorgden in één keer voor meer afvalscheiding: van 53% naar 73%. Inmiddels is dat scheidingspercentage omhoog gekropen naar 78%. Dat is al een heel mooi resultaat, maar we zijn er nog niet. We streven immers naar 100% afvalscheiding.

Maatregelenpakket

In deze strategie is een samenhangend en integraal maatregelenpakket uitgewerkt. Hierbij hebben we de balans gezocht tussen de input die inwoners ons meegaven en de verwachte effecten op de aspecten uit de afvaldriehoek: milieu (vooral gericht op minder restafval), kosten (gevolgen van maatregelen voor opbrengsten en kosten) en service (dienstverlening, voorzieningen, voorlichting). In de afweging zijn de ervaringen en effectieve voorbeelden van andere gemeenten nadrukkelijk betrokken.

Samenvatting maatregelenpakket

1. **Invoeren tarief voor per keer aanbieden van restafval**
 - a. Uitwerken vast tarief en tarief voor restafval per keer
 - b. Uitwerken regelingen om specifieke groepen inwoners te faciliteren
 - c. Uitvoeren communicatiecampagne
 - d. Aanpakken extra vervuiling
2. **Verhogen service voor grondstoffen**
 - a. Containers voor gft+e in zomer elke week legen en in winter één keer per vier weken
 - b. Invoeren brengmogelijkheid snoeiafval naar gemeentewerf in voor- en najaar
 - c. Containers voor PBD elke drie weken legen
 - d. Invoeren gescheiden inzameling gft+e bij gestapelde bouw
 - e. Plaatsen extra containers voor PBD en papier/karton bij gestapelde bouw
3. **Voorlichting en educatie**
 - a. Uitvoeren structurele voorlichtingscampagnes
 - b. Uitvoeren afvalvrije projecten op scholen
 - c. Aanstellen tweede afvalcoach
4. **Toezicht en controle**
 - a. Tijdelijk uitbreiden handhavingscapaciteit rondom invoering tarief
5. **Afvalpreventie**
 - a. Promoten verminderen voedselverspilling
 - b. Het goede voorbeeld geven als gemeente
 - c. Promoten afvalpreventie rondom jaarlijks thema
 - d. Promoten gebruik wasbare luiers
 - e. Verbieden ongeadresseerde folders
6. **Regie**
 - a. Tussentijds evalueren VANG-beleid
 - b. Samenwerken met ketenpartners (ketenregie)

Onderzochte scenario's

Voordat dit maatregelenpakket is geselecteerd, hebben we acht scenario's onderzocht op het effect op de afvaldriehoek en getoetst aan de ambities en uitgangspunten uit het Ambitiedocument:

1. Niets veranderen: huidige situatie
2. Optimaliseren huidige voorzieningen voor grondstoffen in de openbare ruimte
3. Inzetten op voorlichting & educatie
4. Verhogen dienstverlening voor grondstoffen
5. Intensiveren zonder strategiewijziging: verhogen service voor grondstoffen in combinatie met meer voorlichting en toezicht
6. Omgekeerd inzamelen: restafval naar ondergrondse containers
7. Tarief voor restafval invoeren
8. Tarief voor restafval invoeren in combinatie met meer service, voorlichting en toezicht

Op basis van de verwachte resultaten voor het aspect Milieu vallen de eerste vijf scenario's af. Uit de benchmark die de Nederlandse Vereniging van Reinigings- en afvalverwijderingsDeskundigen (NVRD) al decennia elk jaar onder gemeenten uitvoert, blijkt dat de hoeveelheid restafval in geringe mate daalt als een gemeente alleen op zichzelf staande 'beperkte' maatregelen invoert. De verwachte hoeveelheid restafval in Oude IJsselstreek zou in deze scenario's nog steeds op tussen de 65 en 100 kg restafval per inwoner uit komen. Dit betekent dat de milieu-ambities nog (lang) niet in zicht komen als we alleen inzetten op de 'beperkte' maatregelen. Daarnaast zijn deze maatregelen niet kosteneffectief.

Verder maakt de benchmark duidelijk dat twee systemen wel een groot effect hebben op de hoeveelheid restafval: een 'tarief' voor restafval (ook wel diftar genoemd) en 'omgekeerd inzamelen'. Bij 'omgekeerd inzamelen' – scenario 5 - wordt het restafval niet meer aan huis opgehaald, maar brengen inwoners dit zelf in afvalzakken naar ondergrondse containers. Meestal gebeurt dit in combinatie met een tarief voor restafval.

Beide systemen stimuleren alle inwoners, dus ook de notoire niet-scheiders, min of meer om op een andere manier met hun afval om te gaan. Bijna de helft van de gemeenten in Nederland (48%) heeft al zo'n tariefsysteem ingevoerd en ongeveer 20% 'omgekeerd inzamelen'. Tijdens het bestuurlijk voortraject en het participatietraject bleek dat het draagvlak voor omgekeerd inzamelen niet groot is. Daarom hebben we scenario 5 niet verder onderzocht.

Daarmee resteren de scenario's 7 en 8 (Tarief voor restafval invoeren en Tarief voor restafval invoeren in combinatie met meer service, voorlichting en toezicht). Om de omslag naar een circulaire economie te realiseren en tegemoet te komen aan de wensen van inwoners, hebben we scenario 8 verder uitgewerkt in voorliggend VANG-beleid.

4.1 Invoeren tarief voor per keer aanbieden van restafval

Uit de participatie blijkt dat er draagvlak is voor een tarief voor restafval per keer dat de container voor restafval aan de straat wordt gezet om geleegd te worden of een afvalzak in de ondergrondse container voor restafval wordt gegooid. Om een grote stap te zetten richting een circulaire economie, gaan we dit systeem invoeren. Uit ervaring in andere gemeenten blijkt namelijk dat een tariefsysteem er in belangrijke mate aan bijdraagt, dat veel minder grondstoffen als restafval uit de keten verdwijnen. In Nederland is in bijna de helft van de gemeenten een tariefsysteem ingevoerd en in de regio is Oude IJsselstreek op dit moment de enige gemeente zonder een tariefsysteem.

Wat gaan we doen?

We gaan ondersteunend beleid en regelingen uitwerken, die de invoering van het tarief voor restafval soepel laten verlopen.

a. Uitwerken vast tarief en tarief voor restafval per keer

We werken de structuur voor de tarieven uit. Hierbij overwegen we goed welke kosten van restafval in het vaste gedeelte van de afvalstoffenheffing behouden blijven (merendeel van de totale kosten) en welke kosten gaan naar het deel voor het per keer aanbieden van restafval (klein deel van de totale kosten).

b. Uitwerken regelingen om specifieke groepen inwoners te faciliteren

We willen voorkomen dat mensen die bijvoorbeeld veel onvermijdbaar (medisch) afval of een laag inkomen hebben extra financiële nadelen ondervinden van het systeem.

c. Uitvoeren communicatiecampagne

Ruim vóór de introductie van het tarief voor restafval en de veranderingen in de inzameling informeren we zowel de interne organisatie als de inwoners actief en op begrijpelijke wijze. Hiervoor gebruiken we onze digitale en schriftelijke communicatiemiddelen en we vinden het belangrijk om met mensen in gesprek te gaan op straat en/of via een webinar. Zo kunnen we inwoners goed uitleggen wat de veranderingen voor hen betekenen en waarom we dit doen. In de jaren na de invoering geven we regelmatig, liefst zo persoonlijk mogelijk, feedback op de resultaten van het nieuwe beleid. De rode draad is dat goed scheiden loont.

d. Aanpakken extra vervuiling

We werken een aanpak uit met voorlichting, toezicht, handhaving en monitoring om eventuele ongewenste effecten van het invoeren van het tarief vóór te zijn: vervuiling van grondstoffen en afvaldump en zwerfafval. Uit de vele ervaringen van andere gemeenten blijkt dat de angst voor vervuiling groter is dan hoe het in werkelijkheid uitpakt. Het gaat vooral om de perceptie. Uit onafhankelijk onderzoek ('Diftar als beleidsinstrument bij huishoudelijk afvalbeheer', IPR Normag, 2021) valt namelijk te concluderen dat enkele gemeenten weliswaar een (kleine) toename van dump en zwerfafval op bepaalde locaties zagen, maar dat dit na enkele maanden terug was op het oude niveau. Daarnaast blijken de deelstromen in gemeenten met een tarief niet vervuilerder te zijn dan in gemeenten zonder een tarief. Een uitzondering vormt papier/karton, waar wel sprake is van iets meer vervuiling in tariefgemeenten. Dit blijft echter binnen de toegestane normen voor recycling.

Waarom?

Met het invoeren van een tarief per keer dat restafval wordt aangeboden, kunnen we in één keer een grote stap zetten om de milieu-ambities te realiseren. Uit het bestuurlijk voortraject en het participatietraject blijkt dat er draagvlak is voor een tarief voor restafval. Verder geven we invulling aan het principe 'de vervuiler betaalt', zoals in het Ambitiedocument en het coalitieakkoord is vastgelegd. Mensen die minder goed scheiden betalen een hogere afvalstoffenheffing dan mensen met minder restafval. Hiermee hebben inwoners invloed op een deel van de heffing die zij betalen. Afrekenen op basis van

een vastrecht en naar werkelijk verbruik is voor huishoudens een bekend systeem. Zo werkt het namelijk ook bij het afrekenen voor elektriciteit, gas en drinkwater.

Minder restafval en meer kostenefficiëntie

Het invoeren van een tarief voor restafval is een succesvol instrument voor meer recyclebare grondstoffen en minder restafval. Bovendien zijn gemeenten met een tarief voor restafval veel kosteneffektiever. Dit blijkt uit de verschillende onderzoeken en benchmarks van de NVRD en Rijkswaterstaat. Zo stelt Rijkswaterstaat in haar rapport 'Afvalstoffenheffing 2021' dat de afvalbeheerkosten in gemeenten met een tariefsysteem 19% tot 25% lager zijn dan in gemeenten zonder. Dit is in de meeste gemeenten met tarief terug te zien in een aanzienlijk lagere afvalstoffenheffing dan in de meeste gemeenten zonder tarief. In januari 2021 concludeerde IPR Normag in haar onafhankelijk onderzoek 'Diftar als beleidsinstrument bij huishoudelijk afvalbeheer' dat het gemiddelde verschil tussen gemeenten met en zonder een tariefsysteem in 2019 bijna 88 kilo (fijn) restafval per inwoner was. Van de totale hoeveelheid huishoudelijk afval, werd in gemeenten met een tarief gemiddeld 78% apart gehouden en in gemeenten zonder zo'n systeem 61%. Voor gemeente Oude IJsselstreek - met een huidig scheidingspercentage van 78% - verwachten we dat een tarief voor restafval zorgt voor de omslag die nodig is om de circulaire doelen te halen.

Gebaseerd op de historische gegevens van gemeenten die ook een overstap hebben gemaakt naar een tarief voor restafval en bijbehorende maatregelen hebben geïmplementeerd, schatten we in dat dit voor Oude IJsselstreek een daling betekent van ongeveer 66 kilogram per inwoner op jaarbasis (waarvan 60 kg fijn restafval en 6 kg grof restafval).

Als deze verwachting uitkomt, dan resteert in Oude IJsselstreek 50 kg grof en fijn restafval per inwoner; het VANG-doel voor 2025.

Om het vervolgdoel voor 2030 (25 kg restafval) te behalen, is het nodig om in 2027 opnieuw te bekijken welke maatregelen nodig zijn om de volgende stap te kunnen zetten. In de komende jaren ontwikkelen we steeds meer inzicht hoe we kunnen bijdragen aan minder restafval. De landelijke ontwikkelingen gaan nu namelijk snel: het rijksbeleid en de partijen in de keten zijn gericht op een circulaire economie.

Draagvlak

Uit het participatietraject blijkt dat er draagvlak is voor het toevoegen van een financieel aspect aan het scheiden van afval. In 'Oude IJsselstreek Spreekt' geeft 68% aan het (helemaal) eens te zijn met de stelling *'Ik vind het wel zo eerlijk dat iemand minder hoeft te betalen als hij/zij het afval goed scheidt'*. Verder staat 15% hier neutraal tegenover. Een minderheid (16%) is het er (helemaal) mee oneens. Ook is gevraagd wat de gemeente zou moeten doen om het afval scheiden verder te stimuleren. Uit zeven uiteenlopende maatregelen die gerangschikt konden worden van meest belangrijk naar minst belangrijk, werd de maatregel *'Afval scheiden financieel aantrekkelijker maken'* het vaakst op de eerste plek gezet (30%). Dit werd overigens op de voet gevolgd door twee maatregelen rondom voorlichting: *'Meer voorlichting over het nut en de noodzaak van afvalscheiding'* (26% zette deze maatregel op de eerste plek) en *'Meer voorlichting over de scheidingsregels'* (23%).

Tenslotte hoorden we tijdens de meedenksessies en de straatgesprekken geen grote weerstand ten aanzien van een tarief voor restafval per keer. Voorbijgangers die we op straat spraken en nu wonen of voorheen woonden in een gemeente met tarief waren over het algemeen positief over het systeem. Wel vertelden veel inwoners terughoudend te zijn vanwege angst voor ontwijkgedrag: mensen die de kosten willen vermijden door afval te dumpen in de natuur.

Tijdens de straatgesprekken hoorden we weinig draagvlak voor een tarief naar gewicht. Enerzijds is dat vanwege angst dat buurtgenoten ongevraagd afval in elkaars container stoppen en anderzijds blijkt dat sommige inwoners uit solidariteit afval van de burens afvoeren met hun eigen container. Ook kruiste slechts 10% van de deelnemers van Oude IJsselstreek Spreekt het antwoord *'Het tarief is afhankelijk van het gewicht van het restafval dat ik in de container doe'* aan bij de vraag *'Welke manier van betalen voor restafval heeft uw voorkeur?'*.

Wat gaan inwoners merken?

In plaats van enkel een vast tarief per jaar gaan inwoners een vast tarief per jaar betalen plus een tarief voor de aangeboden hoeveelheid restafval. Ze betalen een bedrag voor elke keer dat zij hun restafval in de eigen container aan de straat zetten of in de ondergrondse container doen.

Inwoners worden ruim vóór de introductie van het tarief goed geïnformeerd over de veranderingen en ze krijgen van de gemeente zo snel en volledig mogelijk een antwoord op hun vragen. Mensen die zelf geen invloed hebben op hun afvalsituatie voelen zich geholpen door de gemeente. Er is nauwelijks tot geen sprake van extra vervuiling als gevolg van afvaldump, zwerfafval en verontreiniging van gescheiden deelstromen.

4.2 Verhogen service voor grondstoffen

We gaan de dienstverlening voor het inleveren en aanbieden van grondstoffen uitbreiden.

Wat gaan we doen?

Voor mensen die leven in een woning met eigen containers treffen we deze maatregelen:

- a. **Containers voor gft+e in zomer elke week legen en in winter één keer per vier weken**
In de zomerperiode juni, juli en augustus legen we de container voor gft+e (groente-, fruit- en tuinafval en etensresten) elke week in plaats van één keer per twee weken. In de winterperiode december, januari en februari legen we de container voor gft+e één keer per vier weken in plaats van één keer per twee weken. In de tussenliggende maanden blijft de huidige ophaalfrequentie van één keer per twee weken in stand.
- b. **Invoeren brengmogelijkheid snoeiafval naar gemeentewerf in voor- en najaar**
Tijdens het snoeiseizoen richten we op de gemeentewerf een brengpunt in, waar inwoners hun snoeiafval kunnen komen brengen. Deze is geopend op vier zaterdagochtenden in het voorjaar en op vier zaterdagochtenden in het najaar. Hier kunnen inwoners met legitimatie droog snoeiafval, zonder aarde, tot maximaal 2 m³ per dag brengen.
- c. **Containers voor PBD elke drie weken legen**
Deze container gaan we 1x per drie weken legen in plaats van 1x per vier weken.

Voor mensen die leven in een woning zonder eigen containers treffen we deze maatregelen:

- d. **Invoeren gescheiden inzameling gft+e bij gestapelde bouw**
Momenteel hebben inwoners van de gestapelde bouw geen mogelijkheid om hun gft+e (groente-, fruit- en tuinafval en etensresten) te scheiden. Met 'gestapelde bouw' worden woningen aangeduid die naast en boven elkaar liggen, waarbij (meestal) geen tuin aanwezig is. We zorgen voor gezamenlijke voorzieningen om dit apart te houden op eigen terrein, inpandig of in de openbare ruimte en, naar behoefte, in de woning (aanrechtbakje voor de keuken). Omdat inwoners van de gestapelde bouw nog niet eerder hun gft+e apart hielden, gaan we hen goed informeren over de scheidingsregels en nut en noodzaak van scheiden van deze grondstof. Hiervoor gebruiken we een combinatie van persoonlijke uitleg, bewonersbrieven en een flyer met instructies.
- e. **Plaatsen extra containers voor PBD en papier/karton bij gestapelde bouw**
We gaan onderzoeken welke complexen beschikken over te weinig containers voor PBD en papier/karton op loopafstand. Afhankelijk van de situatie is het mogelijk om extra containers op eigen terrein, in de openbare ruimte of inpandig (indien de eisen op het gebied van brandveiligheid dit toestaan) te plaatsen.

Waarom?

Met deze veranderingen in de inzameling komen we tegemoet aan de wensen van inwoners en verwachten we een beter scheidingsresultaat.

Ad a) en d) Verbeteren scheiding gft+e

Het restafval uit de grijze containers en ondergrondse containers in Oude IJsselstreek bestaat gemiddeld voor 40% uit gft+e. Dit is dus gft+e dat niet gescheiden is gehouden door inwoners. Als deze deelstroom meer apart wordt gehouden, dan daalt de hoeveelheid restafval flink. Dit willen we stimuleren met een aantal met elkaar samenhangende maatregelen.

Containers voor gft+e vaker legen in de zomer en minder vaak in de winter

We gaan de groene containers voor het gft+e bij woningen met eigen containers elke week legen in de zomer (juni, juli en augustus) en minder vaak in de winter (december, januari en februari). Door dit met

elkaar te combineren, zijn er over het hele jaar gezien maar drie tot vier extra ophaalrondes door de afvalinzamelaar nodig. Dit beperkt de extra kosten.

Uit de onderzoeken die veel gemeenten regelmatig uitvoeren onder inwoners, blijkt dat stank en overlast van vliegjes/maden bij de groene containers de belangrijkste redenen zijn dat mensen hun gft+e niet scheiden. In de praktijk vindt deze overlast alleen in de zomerperiode plaats, zodra de temperaturen gaan stijgen. Om deze weerstand te verminderen, gaan we de containers voor gft+e alleen in de zomer vaker legen: elke week in plaats van een keer per twee weken. Deze maatregel sluit aan bij de resultaten van Oude IJsselstreek Spreekt: wekelijks ophalen in de zomer is de maatregel die het vaakst genoemd werd om gft+e beter te scheiden (32%). Opvallend is dat 66% van de respondenten die dit een goed idee vonden, aangaf dat dit extra geld mag kosten (het overgrote deel had er € 5 per jaar voor over en 3% heeft er € 20 voor over).

Uit evaluaties van het wekelijks ophalen van gft+e in de zomer in andere gemeenten, blijkt dat inwoners telkens zeer tevreden zijn over deze maatregel en dat zij er extra geld voor over hebben. Als op zichzelf staande verandering heeft de zomerinzameling in andere gemeenten echter niet gezorgd voor de verwachte stijging van de hoeveelheid gft+e die inwoners apart hielden. Omdat de hoeveelheid gft+e in het restafval niet tot nauwelijks daalde, is deze maatregel weinig effectief voor het verminderen van de hoeveelheid restafval. Het invoeren van zomerinzameling moet dan ook worden gezien als het tegemoetkomen aan de wensen van inwoners en als onderdeel van een integraal maatregelenpakket, waarbij ook andere interventies worden toegepast (denk aan intensieve voorlichting en/of een tarief voor restafval).

Het idee om de groene containers in de winter minder vaak te legen werd geopperd door een aantal deelnemers aan Oude IJsselstreek Spreekt. Ook adviseerden verschillende inwoners ons dit tijdens de straatgesprekken. De groene containers zijn in de winter niet vol, want er komt nauwelijks snoei- en tuinafval vrij. Bovendien leidt het keukenafval en de etensresten wegens de lagere temperaturen niet tot overlast van stank en ongedierte.

Omdat inwoners te maken krijgen met drie verschillende ophaalfrequenties per jaar, besteden we extra aandacht aan de communicatie over de ophaaldagen van het gft+e.

Invoeren scheiding gft-e in gestapelde bouw

Op dit moment hebben mensen die in gestapelde bouw wonen nog geen mogelijkheid om gft+e te scheiden. Deze optie is een belangrijke voorwaarde voor het invoeren van een tarief voor restafval. Ongeveer 15% van de huishoudens in de gemeente bevindt zich in de gestapelde bouw. Het restafval van deze inwoners bestaat voor meer dan de helft uit gft+e. De introductie van gescheiden inzameling van gft+e zal zorgen voor een reductie van het gft+e in het restafval. Hier bleek ook vraag naar: in de straatgesprekken vroegen inwoners van de gestapelde bouw naar de mogelijkheid om gft+e te scheiden. Dit kwam ook regelmatig naar voren in de open antwoorden in het onderzoek Oude IJsselstreek Spreekt.

Hierbij gaan we inwoners in de gestapelde bouw een basispakket bieden, bestaande uit:

- gft-e-containers (eventueel voorzien van een pasjessysteem) die goed bereikbaar en vindbaar zijn
- mogelijkheid om een bakje voor in de keuken te ontvangen
- bewonersbrief en flyer met scheidingsinstructies

De keuze voor dit basispakket is gebaseerd op de ervaringen van zes stedelijke gemeenten die meededen aan pilots voor gescheiden inzameling bij hoogbouw. Uit het rapport *'Verbetering afvalscheiding in de hoogbouw. Meer bronscheiding van gft-e in steden door gedragsverandering'* (Uitvoeringsprogramma VANG Huishoudelijk Afval, 2020) blijkt dat dit basispakket een groot effect heeft op het scheidingsgedrag. Ten opzichte van andere onderzochte gedragsinterventies bleken de aanrechtbakjes zeer effectief. Het basispakket geeft invulling aan de drie gedragscomponenten gelegenheid (het is mogelijk om

gft+e te scheiden), motivatie (het apart houden van gft+e wordt als zinvol ervaren) en capaciteit (scheidingsregels zijn bekend).

Overig: voorlichting en tegengaan voedselverspilling

Een andere maatregel is structurele voorlichting (zie paragraaf 4.3): we blijven vertellen dat van gft+e een bodemverbeteraar wordt gemaakt (compost) en we blijven de scheidingsregels goed uitleggen. We vermoeden namelijk dat veel inwoners denken dat zij hun gft+e al heel goed scheiden, terwijl dit in werkelijkheid nog veel is te verbeteren. Ondanks het grote aandeel gft+e in het restafval, antwoordde 45% van de respondenten van Oude IJsselstreek Spreekt namelijk *'niets, ik scheid mijn gft+e al volledig'* op de vraag *'Wat zou u helpen om uw gft+e beter te scheiden?'*. Niet iedereen weet namelijk precies wat wel en niet bij het gft+e mag. Veel mensen weten bijvoorbeeld niet dat etensresten, botjes, graten, jus, bakvet, notendoppen, eierschalen etc. ook bij het gft+e horen. Tenslotte hoorden we in de straatgesprekken regelmatig dat mensen vrezen dat alle gescheiden afval weer op één hoop terecht komt. Dat is uiteraard niet het geval, tenzij het gescheiden opgehaald afval sterk vervuild is.

Tenslotte zetten we ons ook in om voedselverspilling tegen te gaan, zodat er minder eten en drinken wordt weggegooid (zie paragraaf 4.5).

Ad b) Snoeiafval in snoeiseizoen naar gemeentewerf brengen

Van de respondenten van Oude IJsselstreek Spreekt gaf bijna de helft (46%) aan, dat zij hun grof snoei- en tuinafval en bladeren al volledig scheiden. Desondanks blijkt dat meer dan 11% van het restafval in Oude IJsselstreek nog uit tuinafval bestaat. Dit wordt vermoedelijk veroorzaakt doordat niet iedereen uitgebloeide bloemen en kamerplanten in de groene container doet en doordat groenafval na het snoeien soms deels in de grijze container belandt indien de groene container vol is. Het meest genoemde idee om grof snoei- en tuinafval beter te scheiden, is het brengen naar korven op vaste plekken in de openbare ruimte (28%). Deze optie is onderzocht, maar deze maatregel bleek enorm kostbaar vanwege de investeringen in de korven in combinatie met de extra ledigingskosten.

Tijdens de nadere uitwerking kwam een goedkopere alternatieve optie naar voren: het inrichten van een brengpunt op de gemeentewerf tijdens het snoeiseizoen. Met deze maatregel komen we namelijk tegemoet aan de wensen van inwoners om grotere hoeveelheden snoeiafval kwijt te kunnen, die niet in de groene container passen.

Ad c) Container voor plastic verpakkingen, blik en drinkpakken (PBD) vaker legen

Op de vraag *'Wat zou u helpen om uw PBD beter te scheiden?'* antwoordde 43% van de deelnemers aan Oude IJsselstreek Spreekt *'niets, ik scheid mijn PBD al volledig'* en zag 36% graag dat de container voor PBD vaker geleegd wordt: 19% vindt elke drie weken een geschikte frequentie en 17% elke twee weken. Het restafval in Oude IJsselstreek bestaat op dit moment nog voor 7,5% uit verpakkingen van PBD. Het merendeel betreft plastic (5,4% van het gewicht van het restafval). Dit zijn dus de verpakkingen van PBD, die nu nog niet gescheiden zijn gehouden door inwoners. Als inwoners deze verpakkingen beter gaan scheiden, dan raakt de container voor PBD sneller vol. Dat geldt zeker voor de plastic verpakkingen, aangezien plastic weinig weegt maar wel een groot volume inneemt. Met een hogere ophaalfrequentie verwachten we dan ook te voorzien aan de toekomstige behoefte van veel inwoners aan meer ruimte in de container voor PBD.

Op de vraag *'Wat zou u helpen om uw PBD beter te scheiden?'* antwoordde 22% van de deelnemers aan Oude IJsselstreek Spreekt *'als ik beter weet wat wel/niet bij het BPD hoort'*. Met structurele voorlichting over de scheidingsregels (zie paragraaf 4.3) komen we tegemoet aan deze wens.

Wat gaan inwoners merken?

Inwoners met eigen containers kunnen hun groene containers voor gft+e in de zomer elke week aan de straat zetten en in de winter één keer per vier weken. In de tussenliggende maanden kunnen ze hun groene containers één keer per twee weken laten legen. Inwoners met een tuin kunnen hun snoeiafval, zowel in het voorjaar als in het najaar, enkele keren per jaar zelf brengen naar de gemeentewerf. De huidige vier ophaalrondes voor snoeiafval, op afroep, blijven in stand.

Inwoners van de gestapelde bouw kunnen hun gft+e gaan scheiden. Ze ontvangen een aanrechtbakje om het gft+e in te bewaren tot het moment van wegbrengen en ze worden goed geïnformeerd over het nut van gescheiden inzameling van gft+e en de scheidingsregels. Waar nodig en waar mogelijk komen bij de gestapelde bouw extra gezamenlijke containers voor PBD en papier/karton.

Inwoners met eigen containers kunnen hun containers voor PBD het hele jaar één keer per drie weken aan de straat zetten.

4.3 Voorlichting en educatie

Met voorlichting en educatie willen we de motivatie van bewoners verbeteren met als doel hun afvalscheidingsgedrag op een positieve manier te beïnvloeden.

Wat gaan we doen?

a. Uitvoeren structurele voorlichtingscampagnes

De campagne Scheidzooi gaan we structureel uitvoeren. Hiermee maken we inwoners bewust van nut en noodzaak van afvalscheiding (waarom doen we dit?), wat ze zelf kunnen doen (hoe precies?), waarom het belangrijk is dat de deelstromen niet vervuild raken (kwaliteit) en wat de resultaten van het beleid zijn (feedback). Hiervoor maken we gebruik van inzichten uit de gedragspsychologie, zoals de strategie van sociale beïnvloeding via rolmodellen. We belonen en bedanken goede afvalscheiders en we zijn transparant over de kostenopbouw van de afvalstoffenheffing.

b. Uitvoeren afvalvrije projecten op scholen

Samen met de basisscholen en het voortgezet onderwijs gaan we aan de slag met educatie over de circulaire economie en met afvalscheiding en het verminderen van de hoeveelheid restafval op school. Op deze manier wordt de kennis en de bewustwording groter bij zowel leerlingen als personeel.

c. Aanstellen tweede afvalcoach

Sinds 2019 is één afvalcoach aangesteld, die toezicht houdt en mensen door gesprekken helpt om beter te scheiden. Met de tweede afvalcoach komt er meer personeelscapaciteit om de voorlichtende en toezichthoudende taken uit voorliggend beleidsplan VANG uit te voeren. Het takenpakket wordt onder meer: persoonlijke voorlichting over de beleidswijzingen en over de afvalregels, ogen en oren op de straat, toezicht op de kwaliteit van deelstromen en ondersteunen bij projecten uit dit beleidsplan (zoals de scholenprojecten en scheiding van gft+e bij gestapelde bouw).

Waarom?

Tijdens de meedenksessies en de straatgesprekken kwam duidelijk naar voren dat inwoners voorlichting zien als de basis om scheiden te stimuleren. Veel mensen weten niet precies wat in het recycleproces gebeurt met de grondstoffen en dat is voor een positieve bewustwording juist essentieel. Vaak werd aangegeven dat het belangrijk is om al bij de jeugd te starten.

Ook uit het onderzoek Oude IJsselstreek Spreekt blijkt dat voorlichting essentieel is. We vroegen wat de gemeente zou moeten doen om afval scheiden verder te stimuleren. De meeste respondenten zetten voorlichting in algemene zin op de eerste plek. Uit zeven uiteenlopende maatregelen die gerangschikt moesten worden naar belang, werd *'Meer voorlichting over het nut en de noodzaak van afvalscheiding'* door 26% op de eerste plek gezet en *'Meer voorlichting over de scheidingsregels: wat moet in welke container of zak?'* door 23%.

Dat er behoefte is aan informatie over de scheidingsregels blijkt ook uit het feit dat 14% het (zeer) oneens is met de uitspraak *'Ik begrijp alle regels voor het scheiden van afval'* en uit de reacties op de vraag wat zou helpen om een deelstroom beter te scheiden:

- **22%** van degenen met eigen containers en **24%** van degenen zonder gaf aan: *'Als ik (nog) beter weet wat bij het **PBD** hoort'*
- **17%** gaf aan: *'Als ik (nog) beter weet wat bij **kleine elektrische apparaten** hoort'*
- **14%** gaf aan: *'Als ik (nog) beter weet wat bij het **klein chemisch afval** hoort'*
- **9%** van degenen met eigen containers en **10%** van degenen zonder gaf aan: *'Als ik (nog) beter weet wat bij het **gft+e** hoort'*
- **6%** gaf aan: *'Als ik (nog) beter weet wat bij het **textiel** hoort'*

- 5% gaf aan: *'Als ik (nog) beter weet wat bij het **papier/karton** hoort'*
- 3% gaf aan: *'Als ik (nog) beter weet wat bij het **glas** hoort'*
- 3% gaf aan: *'Als ik (nog) beter weet wat bij het **(frituur)vet en olie** hoort'*

Wat gaan inwoners merken?

Dankzij de structureel zichtbare Scheidzooi campagne raken inwoners steeds meer overtuigd van de zin van afvalscheiding. Steeds vaker weten ze waar de regels zijn te vinden als ze twijfelen over wat in welke bak of zak hoort. Via hun kinderen merken de ouders dat op school veel aandacht is voor de circulaire economie en raken ze zelf ook enthousiast om bij te dragen. De mensen weten wie de afvalcoaches zijn en dat ze hen kunnen vragen om allerlei praktische tips en adviezen, maar ook dat ze aangesproken kunnen worden bij verkeerd aanbiedgedrag.

4.4 Toezicht en controle

Met de inzet van een tweede afvalcoach kunnen we meer toezicht houden op het correct aanbieden van afval. Waar het echt nodig is, bij excessen, zetten we handhaving in om we een boete uit te delen.

Wat gaan we doen?

a. Tijdelijk uitbreiden handhavingscapaciteit rondom invoering tarief

Enkele maanden vóór en enkele maanden ná de invoering van het tariefsysteem zetten we extra in op handhaving om een mogelijke tijdelijke toename van afvaldump en zwerfafval te voorkomen.

Waarom?

Tegemoet komen aan wensen van inwoners

Uit het onderzoek Oude IJsselstreek Spreekt blijkt dat inwoners de wens hebben dat de gemeente meer controleert en vaker boetes uitdeelt:

- Met de stelling *'De gemeente moet meer controleren of mensen hun afval goed scheiden'* is 52% het (zeer) eens en 28% staat hier neutraal tegenover.
- Met de stelling *'De gemeente moet vaker een boete uitdelen als mensen hun afval niet goed scheiden'* is 40% het (zeer) eens en 29% staat hier neutraal tegenover.
- Uit zeven uiteenlopende maatregelen die gerangschikt moesten worden naar belang, werd *'Boetes uitdelen als mensen hun afval verkeerd blijven scheiden'* door 9% op de eerste plek gezet en *'Meer toezicht op het goed scheiden van afval'* werd door 8% op de eerste plek gezet.

De roep om meer te controleren en te handhaven hoorden we ook regelmatig tijdens de straatgesprekken.

Met tweede afvalcoach is geen structurele extra handhavingscapaciteit nodig

De aanstelling van een tweede afvalcoach (paragraaf 4.3) maakt het mogelijk om meer toezicht te houden op het juiste aanbiedgedrag. Op basis van de beleidsregel 'Interventiestrategie verkeerd aangeboden afval' controleren de afvalcoaches steekproefsgewijs de containers die aan de straat staan. Eerst waarschuwen zij (gele kaart) en daarna volgt een consequentie (rode kaart: container wordt niet geleegd). De controles vinden vooral plaats in de buurten waar de afvalscheiding onder de maat is of waar veel vervuiling van gescheiden deelstromen is aangetroffen. Dit brengt de recycling immers in gevaar. Afvaldump en afval dat is geplaatst naast ondergrondse containers worden ook gecontroleerd. Er wordt alleen handhavend opgetreden indien een gesprek met de afvalcoach geen effect heeft gehad of als er sprake is van een exces. De resultaten van controles maken we kenbaar aan inwoners.

Zoals toegelicht in paragraaf 4.1 verwachten we hooguit een zeer beperkte en in ieder geval tijdelijke toename van afvaldump en zwerfafval door de introductie van het tariefsysteem. Om het signaal af te geven dat we dit gedrag niet tolereren, willen we enkele maanden vóór en enkele maanden ná de invoering extra capaciteit voor handhaving inzetten. Dit werkt preventief: iedereen krijgt vanaf het begin het gevoel dat overtredingen worden bestraft en dat kans dat ze gepakt worden reëel is.

Tenzij blijvend sprake is van excessen, wat we niet verwachten, gaan we zes maanden na de introductie van het tariefsysteem terug naar de huidige personeelscapaciteit voor de afvalhandhaving.

Wat gaan inwoners merken?

Inwoners zien vaker dat een afvalcoach de containers controleert en dat er meer toezicht is op afvaldump en het plaatsen van afval naast containers in de openbare ruimte. Rondom de invoering van het tarief voor restafval horen mensen om zich heen dat er nog meer wordt gecontroleerd en dat soms zelfs een boete is uitgedeeld.

4.5 Afvalpreventie

Afvalpreventie is bedoeld om aan het begin van de keten in te grijpen en zo te voorkomen dat er afval ontstaat. Afvalpreventie houdt in: zo min mogelijk grondstoffen gebruiken en er zo lang mogelijk mee doen. Het is één van de hoofddoelen in de overgang naar de circulaire economie.

We gaan inwoners op ideeën brengen om zelf minder afval in huis te halen, we gaan in gesprek met bedrijven in de gemeente en we gaan ook zelf op het gemeentehuis aan de slag.

Wat gaan we doen?

a. Promoten verminderen voedselverspilling

In onze voorlichting willen we inwoners wijzen op de gevolgen van het verspillen van eten en drinken, voor zowel milieu als portemonnee, en hen laten zien wat ze er zelf aan kunnen doen.

b. Het goede voorbeeld geven als gemeente

Vanuit onze voorbeeldfunctie willen we zelf ook het goede voorbeeld geven. Zo bekijken we ook of we op onze eigen werkplekken en in onze eigen kantine kunnen stoppen we met het gebruik van wegwerpverpakkingen en gaan we de verspilling van voedsel tegen.

c. Promoten afvalpreventie rondom jaarlijks thema

We voeren elk jaar een promotieactie uit op één specifiek preventiethema zoals: herbruikbare verpakkingen gebruiken, kapotte apparaten repareren, tweedehands spullen delen of (ver)kopen en thuiscomposteren. We gaan actief op sociale media en in kranten adverteren over verspilling en we delen inspirerende video's over afvalpreventie (bijvoorbeeld van de campagne #verspillingsvrij van de stichting Samen Tegen Voedselverspilling). We gaan het gesprek aan met lokale bedrijven, zoals supermarkten en horeca, om minder verpakkingen te gebruiken. Via de NVRD en de Vereniging van Nederlands Gemeenten (VNG) wenden we onze invloed aan om fabrikanten te motiveren om goed recyclebare verpakkingen op de markt te brengen.

d. Promoten gebruik wasbare luiers

We gaan structureel een startpakket aanbieden met wasbare luiers aan gezinnen die een baby hebben gekregen. Dit stimuleert jonge ouders om minder wegwerpluiers te gebruiken.

e. Verbieden ongeadresseerde folders

We gaan inwoners die nog wél reclamewerk willen ontvangen voorzien van een ja-ja sticker. Iedereen die deze sticker niet heeft, ontvangt geen reclaimedrukwerk meer.

Waarom?

We willen een duidelijk signaal afgeven tegen de afvalproblematiek en we proberen inwoners te stimuleren om zelf bewuste keuzes te maken. Alle maatregelen dragen bij aan minder restafval, maar de grootste milieuwinst is te behalen met de aanpak van voedselverspilling. Volgens Milieu Centraal belandt ongeveer een derde van al het voedsel dat op de wereld geproduceerd wordt, uiteindelijk niet op het bord van consumenten. Van het eenmaal gekochte voedsel gooien we in Nederland ook nog eens gemiddeld 34 kilo eten per persoon weg per jaar en gieten we ook nog eens 45 liter drinken door de gootsteen.

Tegemoet komen aan wensen van inwoners

Met de aanpak van afvalpreventie spelen we in op de behoeften van onze inwoners. Op de vraag 'Hoe kan de gemeente helpen met het besparen van afval?' in het onderzoek Oude IJsselstreek Spreekt geeft 50% aan dat de gemeente de verspreiding van ongeadresseerde reclamefolders mag verbieden (tenzij mensen er om vragen met en ja-ja sticker op de brievenbus). Ook antwoordt 49% dat de gemeente het gebruik van herbruikbare verpakkingen door consumenten kan promoten en 11% dat de gemeente wasbare luiers kan promoten.

Verder is tijdens de meepraatsessies en de straatgesprekken en in de open antwoorden van het onderzoek Oude IJsselstreek Spreekt regelmatig genoemd dat vooral de fabrikanten van verpakkingen en de winkels hun verantwoordelijkheid moeten nemen om het aantal verpakkingen te verminderen en de milieubelasting van verpakkingen te verminderen.

Wat gaan inwoners merken?

Inwoners die ongeadresseerd reclame willen blijven ontvangen, moeten een sticker op hun brievenbus plakken. Consumenten treffen de komende jaren in de supermarkt en horeca steeds minder verpakkingen om hun producten aan. Het bewustzijn over verspilling wordt steeds groter. Via lokale initiatieven en via de communicatie van de gemeente zijn veel ideeën te vinden om dit zelf thuis aan te pakken.

4.6 Regie

Onze hoge ambities kunnen we alleen waarmaken als we de regie voeren over onze gescheiden deelstromen, zodat we waar nodig kunnen (bij)sturen.

Wat gaan we doen?

a. Tussentijds evalueren VANG-beleid

Zodra we een jaar ervaring hebben met de grootste wijzigingen (begin 2025), evalueren we wat het nieuwe beleid heeft opgeleverd en beoordelen we of eventueel bijsturing nodig is. In 2027 evalueren we opnieuw om te bepalen welke aanvullende maatregelen nodig zijn om het vervolgdoel voor 2030 (25 kg restafval) te behalen.

b. Samenwerken met ketenpartners (ketenregie)

Met onze verwerkers en leveranciers voeren we actief contractmanagement om grip te krijgen op het duurzaam recycelen van gescheiden deelstromen en om de kwaliteit van gescheiden deelstromen te bewaken. Bij de aanschaf van nieuwe materialen zoals containers bekijken we de mogelijkheden om circulair materiaal in te kopen.

Waarom?

Monitoring is essentieel om te beoordelen hoe ver we zijn met de ambities en waar verbetering mogelijk is. Managementinformatie is hierbij onontbeerlijk, zodat we voldoende inzicht behouden in de hoeveelheid/kwaliteit van de deelstromen en in de afvalbeheerskosten.

Een circulaire economie vergt een omslag in de hele keten: van productie en consumptie tot afvalverwerking. Waar mogelijk pakken we een proactieve rol om meer inzicht in en invloed op de keten te krijgen.

Wat gaan inwoners merken?

Mogelijk krijgen inwoners te maken met een kleine wijziging op basis van de tussentijdse evaluaties. Ze worden actief geïnformeerd over de resultaten van het VANG-beleid.

5. Planning

In onderstaande tabel is per onderdeel aangegeven wanneer de uitvoering gepland is.

Maatregel	Planning
1. Invoeren tarief voor per keer aanbieden van restafval	invoering op 1-1-2024
a. Uitwerken vast tarief en tarief voor restafval per keer	2023 (Q2/Q3)
b. Uitwerken regelingen om specifieke groepen inwoners te faciliteren	2023 (Q2/Q3)
c. Uitvoeren communicatiecampagne	2023 (Q3) t/m 2024 (Q2)
d. Aanpakken extra vervuiling	2023 (Q4)
2. Verhogen service voor grondstoffen	gereed vanaf 1-1-2024
a. Containers gft+e in zomer elke week legen en in winter één keer per vier weken	structureel vanaf 2024 of uiterlijk vanaf 2025 *
b. Invoeren brengmogelijkheid snoeiafval naar gemeentewerf in voor- en najaar	structureel vanaf 2024
c. Containers PBD elke drie weken legen	structureel vanaf 2024 of uiterlijk vanaf 2025 *
d. Invoeren gescheiden inzameling gft+e bij gestapelde bouw	gefaseerd vanaf 2023 (Q3)
e. Plaatsen extra containers voor PBD en papier/karton bij gestapelde bouw	gefaseerd vanaf 2023 (Q3)
3. Voorlichting en educatie	2023 en verder
a. Uitvoeren structurele voorlichtingscampagnes	structureel vanaf 2023
b. Uitvoeren afvalvrije projecten op scholen	structureel vanaf 2023
c. Aanstellen tweede afvalcoach	structureel vanaf 2023
4. Toezicht en controle	2023 (Q3) t/m 2024 (Q2)
a. Tijdelijk uitbreiden handhaving capaciteit rondom invoering tarief	2023 (Q3) t/m 2024 (Q2)
5. Afvalpreventie	structureel
a. Promoten verminderen voedselverspilling	structureel
b. Goede voorbeeld geven als gemeente	structureel
c. Promoten afvalpreventie rondom jaarlijks thema	structureel vanaf 2024
d. Promoten gebruik wasbare luiers	structureel vanaf 2024
e. Verbieden ongeadresseerde folders	structureel vanaf 2024
6. Regie	structureel
a. Tussentijds evalueren VANG-beleid	begin 2025 en begin 2027
b. Samenwerken met ketenpartners (ketenregie)	structureel

* De voorkeur is om PBD en gft+e vaker op te halen vanaf de invoering van het tarief op 1 januari 2024, zodat inwoners hun grotere hoeveelheid gescheiden grondstoffen vaker kunnen aanbieden. Afhankelijk van inpassing in de routepanning van de afvalinzamelaar, is het echter mogelijk dat dit niet eerder dan 1 januari 2025 is te realiseren.

6. Kosten en dekking beleid VANG

Onderstaande tabellen geven de kosten, opbrengsten en dekking van de beschreven maatregelen in het voorliggend beleidsplan VANG weer.

Dit is een prognose. De doorrekeningen van de effecten op de hoeveelheid restafval en gescheiden deelstromen hebben we gemaakt op basis van landelijke benchmarks. Gedurende de looptijd van het VANG-beleid kan de werkelijkheid echter anders uitpakken als gevolg van besluiten van de Rijksoverheid of marktontwikkelingen die we nu nog niet kennen. Daarbij merken we ook op, dat de bereidheid van inwoners om mee te werken aan beter afval scheiden niet helemaal is te beïnvloeden door het beleid van de gemeente.

6.1 Kosten

Eenmalige kosten

Maatregel	Kosten eenmalig
1. Invoeren tarief voor per keer aanbieden van restafval	
Investerings: software, chips vervangen en restafvalcontainers op maatwerklocaties	€ 154.000
Voorlichtingscampagne over tarief	€ 40.000
Inhuur personeel: projectleider, medewerker communicatie en team belastingen	€ 168.000
2. Verhogen service voor grondstoffen	
Investerings gestapelde bouw: containers gft+e, aanrechtbakjes keukenafval en verzamelcontainers PBD en papier/karton	€ 48.000
Voorlichtingscampagne gft+e in gestapelde bouw	€ 9.000
Inhuur personeel: projectleider gestapelde bouw	€ 42.000
3. Voorlichting en educatie	
Afvalvrije projecten op scholen: ontwikkelen lesprogramma, communicatie, aftrap, etc.	€ 20.000
4. Toezicht en controle	
Inhuur personeel: handhaver	€ 46.000
Totaal eenmalige kosten	€ 527.000

Structurele kosten per jaar

Maatregel	Kosten per jaar
1. Invoeren tarief voor per keer aanbieden van restafval	
Registratie, inzameling bij maatwerklocaties en opleggen heffing	€ 40.000
2. Verhogen service voor grondstoffen	
Inzamelkosten: meer ophaalrondes gft+e en PBD, meer (verzamel)containers legen bij gestapelde bouw en brengdepot snoeiafval	€ 146.000
3. Voorlichting en educatie	
Structurele voorlichtingscampagne	€ 50.000
Afvalvrije projecten op scholen	€ 5.000
5. Afvalpreventie	
Uitvoeren (promotie)acties en startpakketten wasbare luiers	€ 8.000
Uitbreiding personele capaciteit	
Tweede afvalcoach (1 fte) en administratieve ondersteuning (1 fte)	€ 125.000
Gevolgen kosten/opbrengsten verwerking	
Lagere verwerkingskosten restafval (grof en fijn)	- € 265.000
Hogere verwerkingskosten gft+e en snoeiafval	€ 92.000
Hogere opbrengsten voor papier/karton, PBD, verpakkingsglas en textiel	- € 88.000
Jaarlasten Investeringskrediet VANG beleid	
Rente en afschrijving benodigde investeringen	€ 40.480
Totaal structurele kosten per jaar	€ 153.480

6.2 Dekking

Eenmalige kosten

Dekking	Dekking kosten	Toelichting
Afvalbegroting: advieskosten	€ 107.000	
Afvalbegroting: projecten op scholen (budget initiatieven)	€ 20.000	
Investeringskrediet VANG-beleid	€ 400.000	Afschrijving in 10 jaar tijd, rente 1,2% = € 40.480 jaarlijks
Totaal	€ 527.000	

Structurele kosten

Dekking	Dekking kosten	Toelichting
Verhoging afvalstoffenheffing	€ 153.480	€ 9,00 per aansluiting per jaar (naast reguliere indexering)
Totaal	€ 153.480	